

SAKSFRAMLEGG

Saksnr	Utvalg	Møtedato
	Kommunestyret - Ørland kommune	

STØYUTSATT LANDBRUKSNÆRING - GRUNNLAGSNOTAT FOR ARBEIDET MED REVISJON AV KOMMUNEPLANEN INNENFOR RØD STØYSONE

Rådmannens innstilling

Kommunestyret ber administrasjonen legge til grunn Koordineringsutvalgets notat - «Landbruk i rød støysone på Ørland» - i arbeidet med den forestående revidering av kommuneplanen innenfor rød støysone.

Sakens bakgrunn og innhold

Fra Koordineringsutvalget har administrasjonen mottatt et notat «Landbruk i rød støysone på Ørland», datert november 2016, hvor det pekes på problemstillinger knyttet til sentrale og viktige forhold som den enkelte grunneier innenfor rød støysone vil møte når forhandlingene med Forsvarsbygg starter neste år.

Koordineringsutvalget utfordrer kommunestyret til å vedta at deres notat skal legges til grunn for arbeidet med revisjon av kommuneplanen i rød støysone.

Administrasjonens vurdering

Administrasjonens vurderinger framgår av følgende notat fra landbrukskontoret:

Det har vært drevet melkeproduksjon i mange generasjoner på de fleste gårdene i rød støysone. I dag er det gras- og kornproduksjon som er dominerende produksjoner. Området kjennetegnes ved å være ett av de mest optimale for melkeproduksjon i Sør-Trøndelag, med lang vekstsesong og gode grovforavlinger. I dag produseres om lag 2,3 millioner liter melk fra 13 gårdsbruk i området. Kompetansenivået blant produsentene er høyt og det er etablert et godt fagmiljø gjennom flere generasjoner. Generelt representerer melkeproduksjon en høy verdiskaping og de positive samfunnsmessige ringvirkningene er betydelige. Kornproduksjonen i området er økende. Avlingspotensialet på korn er høgt, men kornproduksjon er værutsatt ved kysten og den står for en mye lavere verdiskaping enn melk- og kjøttproduksjon.

Ørland kommune har et mål om å opprettholde og styrke landbruksproduksjonen i området. Det er gårdbrukeren som genererer verdiskapinga i landbruket. Ivaretagelse av gårdbrukeren i forbindelse med utbygginga av kampflybasen, er derfor avgjørende for hvordan landbruksnæringa i området vil utvikle seg. Bønder i rød støysone trenger hjelp til å håndtere usikkerhet og valg. Det er sannsynlig at flere av melkeproduksjonsbrukene må

foreta driftstilpassinger på grunn av økt støynivå. Boliger i rød støysone får tilbud om støyisolering ned til 42 desibel eller innløsning. De fleste gårdbrukere har sin bolig i tilknytning til driftsbygning og drifta er basert på tilstedeværelse og kort veg til bolig. En ivaretagelse av gårdbrukeren omfatter derfor både bolig, driftsforhold og sammenhengen mellom bolig og driftsforhold. Forsvarsbygg skal tilby forhandling om innløsning for alle 34 gårdsbruk i rød støysone i løpet av 2017.

For å sikre ønsket utvikling av området, vil det være avgjørende at dagens gårdbrukere sikres vilkår som gjør det interessant og mulig å videreføre eller videreutvikle dagens drift. Det er beregnet et støykart for området, men det endelige og reelle støybildet vil en ikke få før kampflybasen er i drift. Dette er i seg selv en usikkerhet som gjør det vanskelig å ta avgjørelser. Dagens erstatningsordning for bolig i rød støysone gir og grunnlag for stor usikkerhet. Det reiser seg problemstillinger som er med på å gjøre det utfordrende for gårdbrukere å ta valg i forhold til innløsning av boligfunksjon kontra støyisolering.

-En gårdbruker som velger å bo på gården vil få støyisolert huset, men vil ikke få erstattet det markedstapet en støyutsatt bolig får. Dermed reduseres eiendommens verdi og pantegrunnlag. Pantegrunnlaget er viktig i finansielle sammenhenger som ved utbygging og gårdsoverdragelser. Økningen i støynivået vil være en påkjenning til tross for støyisolerte hus og vil kunne gi gårdbrukere behov for å oppholde seg utenfor støysona i perioder. Dette vil kunne medføre økte bokostnader.

-En gårdbruker som velger å innløse sin bolig og flytte ut av støysonen vil måtte påberegne en driftsmessig ulempe, blant annet på grunn av kjøring til og fra arbeidsplassen. Det råder usikkerhet rundt om de driftsmessige ulempene vil bli erstattet. Flere driftsformer, spesielt melkeproduksjon, er basert på tilstedeværelse på gården i lengre perioder. En boligfunksjon på gården vil da være påkrevet. Dagens ordning tilsier imidlertid at i forbindelse med innløsning av eksisterende våningshus skal dette rives eller bofunksjon fjernes. Det vil ikke være tillatt å bygge nye permanente boliger.

I tillegg vil utviklinga i forhold til kompetansemiljø, bosetning i nabolaget og etterbruk av fraflytta eiendommer trolig være faktorer som er med på å påvirke gårdbrukernes valg for framtida.

Ørland kommune ønsker å opprettholde dagens landbruksproduksjon i rød støysone. Usikkerheten som råder gir imidlertid utløp i flere framtidsscenarioer. Det mest ekstreme er fraflytting fra alle gårdene i området, med påfølgende nedlegging av dagens produksjon. Dette vil blant annet kunne medføre en sterkt redusert verdiskaping i området, et stort tap av landbrukskompetanse og forringing av kulturlandskapet.

Forsvarsbyggs sin Miljøoppfølgingsplan (MOP) ytre miljø viser hvordan ytre miljøhensyn skal innarbeides og følges opp slik at prosjektet blir til minst mulig ulempe for miljøet og de som ellers blir berørt av bygging og drift av den nye kampflybasen. Hvilke avbøtende tiltak som må iverksettes for å opprettholde landbruksproduksjonen vil variere. Støyavlastningsbolig

utenfor støysonen eller «arbeidsbolig» i et fraflytta våningshus er eksempler på foreslåtte tiltak.

Landbruket i rød støyzone trenger hjelp for å utvikles videre.

Ivaretagelse av gårdbrukerne vil kreve individuelle tilpassinger etter driftsmessige og menneskelige behov på hvert enkelt bruk. En presisering av hvilke forutsetninger som må være på plass for å kunne fortsette drifta, vil være viktig. Det bygges bare en kampflybase i Norge og situasjonen for landbruket blir derfor unik. Å uttrykke at presedens er et problem i dette arbeidet blir derfor ikke riktig. Nødvendig omstilling og følgeskader må staten stå til ansvar for. Prosessen og dialogen mellom partene må forbedres og det må vises en større grad av fleksibilitet for å diskutere og akseptere løsninger for å nå målene.

Vedlegg:

1 Landbruksnotat utarbeidet av koordineringsutvalget for støyberørte